

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Komparace neživotního pojištění vybraných pojišťoven

Jana Semrádová

Bakalářská práce

2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UM LECKÉHO DÍLA, UM LECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana SEMRÁDOVÁ**

Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Management podniku - Management malých a středních podniků**

Název tématu: **Komparace neživotního pojištění u vybraných pojišťoven**

Zásady pro vypracování:

Úvod

1. Pojištění a pojišťovnictví
2. Neživotní pojištění
3. Komparace neživotního pojištění u vybraných pojišťoven

Závěr

Literatura

Prilohy

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištná/elektronická

Seznam odborné literatury:

DUCHÁOVÁ, Eva a kol. Teorie a praxe pojiš ovnictví. . 1. vyd. Praha: Ekopress 2006. ISBN 80-86929-19-1..

HRADEC, M. , ZÁRYBNICKÁ, J. , KIVOHLÁVEK, V. Pojišt ní a pojiš ovnictví. . 1. vyd. Praha: Vysoká škola finan ní a správní 2007. ISBN 80-86754-48-0.

DAHEL, J. Kapitoly z pojistné teorie. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická 2002. ISBN 80-245-0306-9.

eská pojiš ovna, a. s.. Ceskapojistovna [online]. 2008. Dostupný z WWW: <<http://www.ceskapojistovna.cz/>>.

Uniqagroup. Uniqa [online]. 2005. Dostupný z WWW: <http://www.uniqa.cz/uniqa_cz/>.

SOB. Csob [online]. 2008. Dostupný z WWW: <<http://www.csob.cz/bankcz/cz/>>.

ZFP Akademie, a. s.. Zfpa [online]. 2008. Dostupný z WWW: <<http://www.zfpa.cz/>>.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Libna ernohorská, Ph.D.
Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce: 30. ervna 2008

Termín odevzdání bakalářské práce: 1. kv tna 2009

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Qáfníkoj, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 15. září 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně, veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména skutečnosti, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mě požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

Pardubice 21. 4. 2009

Jana Semrádová

Poděkování:

Touto formou bych ráda poděkovala Ing. Liběně Černožské, Ph.D. za podnětné rady a připomínky, které mi napomohly při zpracování této bakalářské práce.

Anotace

Práce se zabývá komparací neživotního pojištění vybraných pojišťoven. Těmito pojišťovnami jsou pojišťovna UNIQA, Česká pojišťovna a ČSOB pojišťovna. Komparace je provedena na základě modelových příkladů u povinného ručení, havarijního pojištění, cestovního pojištění a pojištění odpovědnosti za škodu v běžném občanském životě. Výsledkem srovnání je zjištění, která z těchto pojišťoven nabízí nevyhodnější pojištění.

Klíčová slova

Pojišťovnictví, pojištění, neživotní pojištění, komparace

Title

Comparision of non-life insurance of selected insurance company

Annotation

The work deals with comparison of selected non-life insurance companies. These insurance companies are UNIQA Insurance Company, Czech Insurance Company and Insurance Company ČSOB. Comparison is made on the basis of model examples of mandatory liability, accidental insurance, travel insurance and liability insurance in the ordinary course of civic life. The results of the comparison, is to identify which of these insurance companies offering less favourable insurance.

Keywords

Insurance, non-life insurance, comparision

Obsah

ÚVOD	9
1 POJIŠTĚNÍ A POJIŠŤOVNICTVÍ	11
1.1 POČÁTKY POJIŠTĚNÍ A POJIŠŤOVNICTVÍ.....	11
1.2 HISTORIE ČESKÉHO POJIŠŤOVNICTVÍ	12
1.3 SOUČASNÉ POJIŠŤOVNICTVÍ	13
1.3.1 Nahodilost.....	14
1.3.2 Pojistné nebezpečí.....	15
1.3.3 Pojistné riziko	15
1.3.4 Pojištění	16
1.4 CHARAKTERISTIKA POJIŠŤOVNICTVÍ	17
2 NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	19
2.1 NEŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ OSOB	21
2.1.1 Úrazové pojištění	21
2.1.2 Nemocenské pojištění	21
2.2 POJIŠTĚNÍ MAJETKU	21
2.2.1 Pojištění majetku obyvatelstva.....	23
2.2.2 Pojištění podnikatelských a průmyslových rizik.....	26
2.2.3 Pojištění zemědělských rizik.....	27
2.3 POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU	27
2.3.1 Pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úraze nebo nemoci z povolání	28
2.3.2 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.....	28
2.4 POJIŠTĚNÍ PRÁVNÍ OCHRANY	29
2.5 CESTOVNÍ POJIŠTĚNÍ	29
3 KOMPARACE NEŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	30
3.1 ČESKÁ POJIŠŤOVNA, A. S.	30
3.2 ČSOB POJIŠŤOVNA, A. S., ČLEN HOLDINGU ČSOB	31
3.3 UNIQA POJIŠŤOVNA, A. S.	32
3.4 NABÍDKA PRODUKTŮ NEŽIVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ VYBRANÝCH POJIŠŤOVEN	33
3.5 KOMPARACE POVINNÉHO RUČENÍ	36
3.5.1 Modelový příklad č. 1	36
3.5.2 Modelový příklad č. 2	41
3.6 KOMPARACE HAVARIJNÍHO POJIŠTĚNÍ	43
3.6.1 Modelový příklad.....	43
3.7 KOMPARACE CESTOVNÍHO POJIŠTĚNÍ	44
3.7.1 Modelový příklad č. 1	44
3.7.2 Modelový příklad č. 2	45
3.8 KOMPARACE POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU V BĚŽNÉM OBČANSKÉM ŽIVOTĚ	46
ZÁVĚR	47
LITERATURA	49
PŘÍLOHY	50

Seznam obrázků

Obrázek 1: Druhy rizika	16
Obrázek 2: Subjetky pojistného trhu ČR	5
Obrázek 3: Klasifikace neživotního pojištění	20
Obrázek 4: Druhy majetkových pojištění	23
Obrázek 5: Podíl pojišťoven na předepsaném pojistném v roce 2008 (v %).....	33
Obrázek 6: Podíl na předepsaném neživotním pojištění v roce 2008 (%).....	36
Obrázek 7: Počet pojištěných vozidel vybraných pojišťoven v roce 2008 (ks)	41

Seznam tabulek

Tabulka 1: Nabídka neživotního pojištění pro občany	34
Tabulka 2: Použití aditivní metody rozhodování pro výběr nejlepší varianty	40
Tabulka 3: Výsledek aditivní metody rozhodování	40
Tabulka 4: Komparace povinného ručení	43
Tabulka 5: Komparace havarijního pojištění	44
Tabulka 6: Komparace cestovního pojištění	45
Tabulka 7: Komparace cestovního pojištění	46
Tabulka 8: Nabídka produktů neživotního pojištění pro podnikatele	50
Tabulka 9: Zákonná a povinně smluvní pojištění odpovědnosti	51
Tabulka 10: Předepsané pojistné - pořadí pro rok 2008 (tis. Kč)	52

Seznam použitých zkratek

ČP – Česká pojišťovna, a. s.

ČSOB pojišťovna – ČSOB, pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB

UNIQA – Pojišťovna UNIQA, a. s.

ČR – Česká republika

ČNB – Česká národní banka

ČAP – Česká asociace pojišťoven

ČKP – Česká kancelář pojistitelů

AČMP – Asociace českých makléřů a pojistitelů

Úvod

Téma bakalářské práce zní komparace neživotních pojištění vybraných pojišťoven. V úvodu bude vysvětlen název a aktuálnost tohoto tématu a budou uvedeny pojišťovny, které byly zvoleny pro porovnání jejich neživotních pojištění a z jakého důvodu. Zmíněno bude také, jaký je cíl této práce a jakým způsobem se k tomuto cíli dojde a jaký bude předpokládaný závěr.

Bakalářská práce je rozdělena na čtyři kapitoly, na kapitolu úvodní, která podá stručný obraz o celé práci, na část metodologickou, v které se mají prokázat znalosti získané studiem, a na část praktickou, kde jsou aplikovány teoretické znalosti. Poslední část obsahuje výsledky mé práce.

Aktuálnost tématu je viděna nejen v široké nabídce produktů neživotního pojištění, ale také v počtu pojišťoven, u kterých si zájemce pojištění může uzavřít. Tato nabídka může vést u potencionálních klientů k pocitu nepřehlednosti a zmatenosti, a tak si často vybírá pojišťovnu, ne na základě dobrých pojistných podmínek, ale třeba na základě reklamy, na podnět finančního poradce, nebo prostě přijde do pojišťovny, kterou zná, a je mu nejbližší.

Dalším důvodem, proč je toto téma aktuální, je nízká finanční gramotnost veřejnosti. Hodně lidí ani přesně neví, včetně povinného ručení, co to neživotní pojištění přesně je, co všechno pojištěnému kryje a na jak dlouho. A až když nastane určitá pojistná událost, zjistí klient pojišťovny, že na danou pojistnou událost se jeho pojištění nevztahuje. Je zajímavé, že mnoho pojištěných platí pojistné a ani přesně neví za co. Přitom se to týká jejich peněz.

Cílem práce je tedy komparovat nabídku produktů neživotního pojištění vybraných pojišťoven. Usnadnit jejich výběr, pomocí kritérií, na které by se zájemce o pojištění měl zaměřit. Z těchto kritérií bude pro potencionální klienty pojišťoven nejdůležitější především cena pojistného produktu.

Prvotním cílem této práce je vybrat z několika neživotních pojištění, pojištění, které je nejlepší a nabízí nejlepší pojistné podmínky jak s hlediska plnění v případě pojistné události, tak s hlediska komplexnosti ochrany před pojistnými riziky.

Cestou jak dojít k řešení daného problému je komparace neživotního pojištění vybraných pojišťoven, to znamená, že se srovnají jednotlivá neživotní pojištění vybraných pojišťoven. Pojišťovny, jejichž pojistné produkty budou porovnávány, jsou ČSOB pojišťovna, Česká

pojišťovna a pojišťovna UNIQA. Proč právě tyto tři pojišťovny? Na českém trhu je 27 pojišťoven, které jsou členy české asociace pojišťoven a které se podílí se na trhu 98 %. Jsou vybrány z toho důvodu, že ČP i ČSOB jsou jedničkami na trhu oproti UNICE, která tak velký podíl nemá. UNIQA byla vybrána z toho důvodu dozvědět se, jak a jakým způsobem dokáže konkurovat těmto obrovským pojišťovnám svými produkty.

Druhá kapitola je věnovaná pojmům pojištění a pojišťovnictví. Charakteristika začíná historií těchto pojmů, dále se zabývá podstatou pojištění, to znamená, jaký pro nás má význam, jak je důležité pro ekonomiku, pro běžné občany, podnikatelské subjekty a pro stát. Jsou zde uvedeny a vysvětleny základní pojmy, jako je pojistné riziko, pojistné nebezpečí a další. V závěru této kapitoly se nachází klasifikace pojištění.

Další část práce je zaměřena pouze na neživotní pojištění a to na jeho charakteristiku a na jeho jednotlivé druhy pojištění. Především na neživotní pojištění osob, pojištění majetku, pojištění právní ochrany, pojištění odpovědnosti za škodu a cestovní pojištění. Tyto skupiny pojištění ještě rozdělují na další podskupiny, které jsou stručně charakterizovány. Touto kapitolou končí část metodologická, která nastiňuje problémy, které jsou řešeny v následujících kapitolách.

Čtvrtá kapitola je věnovaná srovnání neživotních pojištění třech pojišťoven. A to, jak jsem se již zmínila, pojišťovny UNIQA, České pojišťovny a pojišťovny ČSOB. Pro komparaci jsou využity modelové příklady, které vychází z konkrétních podmínek pro uzavření daných pojištění. Srovnání je pro velkou obsáhlost provedeno pouze u povinného ručení, havarijního pojištění, cestovním pojištění a u pojištění odpovědnosti za škodu způsobeném v běžném občanském životě.

V závěru jsou výsledky modelových příkladu shrnuty a zhodnoceny. Hodnocení ukazuje na to, která pojišťovna nabízí nejlevnější a nejvýhodnější pojištění.

1 Pojištění a pojišťovnictví

Ve všech vyspělých zemích je pojišťovnictví a pojistný trh považován za neoddelitelnou a přitom velmi silnou součástí finančního trhu. A to z toho důvodu, že v tomto odvětví se kumuluje velké množství reálních finančních zdrojů a instituce, které je spravují, jsou silnými účastníky finančního trhu. Stupeň rozvoje ekonomiky se projevuje i do úrovně rozvinutosti pojišťovnictví jednotlivých zemí, proto se dá říct, že pojišťovnictví je spolehlivým barometrem, který ukazuje na sílu jednotlivých ekonomik.¹

1.1 Počátky pojištění a pojišťovnictví

Nahodilé události jako živelní katastrofy, osobní neštěstí jako úrazy, ztráta živitele vedly odedávna k úvahám o různých způsobech vyrovnávání se s těmito nahodilými událostmi ovlivňujícími životy lidí.

Tyto první úvahy jsou již velice staré, a proto pojištění tehdy provozované nelze dost dobře srovnávat s pojištěním, které je dnes nabízeno na současném pojistném trhu, i když jeho podstata a účel se naprosto neliší od pojištění dnešního.

Pojištění se sjednávalo na bázi „vzájemnostního pojištění“. Šlo o různé vzájemné „pojišťovací“ spolky, které sdružovaly finanční prostředky, jež kryly alespoň zčásti následky vzniklých nahodilých událostí jednotlivých členů za podmínek, které si tyto spolky stanovily. Takovéto pojištění nebylo prováděno na komerční bázi, bylo určeno pouze pro menšinové, uzavřené skupiny (kupce, řemeslníky, sdružené ve skupinách – tzv. „cechy“). S ohledem na jejich vzájemnostní charakter nebylo ani možné jednoznačně určit osobu pojistníka a pojištěného.

Prvky pojištění, založené na stejné bázi jak jej známe v dnešní podobě, se začalo vyvíjet v souvislosti s rozvojem námořní dopravy ve starověkém Středomoří a s tím související přepravou zboží. Systém tohoto pojištění fungoval na bázi takzvaných námořních půjček, kdy kupec jako majitel zboží obdržel „úvěr“ v hodnotě přepravovaného zboží. Pokud nebylo zboží přepraveno do cílového místa například z důvodu ztroskotání lodi, kupec tento úvěr splatit

¹ MAJTÁNOVÁ, A. , DAŇHEL, J. , DUCHÁČOVÁ, E. , KAFKOVÁ, E. *Teorie a praxe pojišťovnictví*. 1. vydání. Praha: Ekopress, 2006. s. 13

nemusel, v opačném případě musel splatit úvěr a zaplatit i náklady na přepravu a odměnu za poskytnutou službu tedy úrok.

V polovině 18. století lze zaznamenat určitou institucionalizaci pojištění. V této době dochází k zakládání vzájemných pojišťoven, které již nabízejí více druhů pojištění.

Století 19. je obdobím, kdy byla založena tradice českého pojištění a pojišťovnictví. Došlo k jeho rozkvětu, vzniku a dále pak upevnění pozice silných, finančně stabilních českých pojišťoven na pojistném trhu.²

1.2 Historie českého pojišťovnictví

Historie pojišťovnictví na území dnešní České republiky je doložena od konce 17. století. Roku 1699 podal Jan Kryštof Bořek originální návrh na zavedení povinného požárního pojištění budov v Čechách. V každém městě měl být založen protipožární fond vytvářený příspěvky občanů. V roce 1777 byla zřízena pojišťovna proti škodám z ohně na polních zásobách, nábytku, nářadí a dobytku, která však neměla dlouhého trvání. Po roce 1822 zahájily činnost na českém území dvě „zahraniční“ pojišťovny se sídlem ve Vídni a Terstu.

Skutečné základy komerčního českého pojišťovnictví lze nalézt v r. 1827, kdy byl v Praze založen „Císařsko – královský privilegovaný český společný náhradu škody ohněm svedené pojišťující ústav“. Později se název změnil, na takový jaký ho známe dneska, a to „První česká vzájemná pojišťovna v Praze“. Tato pojišťovna začala provozovat požární pojištění nemovitostí, poté pak pojištění movitostí a krupobitní pojištění později i životní pojištění a další produkty.

Vlna zakládání českých pojišťoven a pojišťovacích spolků se vzedmula ve druhé polovině 19. století. Vznikali pojišťovny městské, rolnické a vzájemné. V roce 1869 byla např. založena Slavia, vzájemná pojišťovna v Brně. Na konci 19. století byly již české pojišťovny natolik silné, že jejich finanční stabilitu neohrozily ani velké požáry, které se v tomto období udály.

Díky odbornosti a politické prozíravosti představitelů pojišťovnictví se podařilo uchránit prostředky klientů během válečného období 1914-1918 a po vzniku samostatné Československé republiky zahájit novou etapu československého pojišťovnictví. Kromě dalších nově založených českých pojišťoven na trhu aktivně působily i zahraniční pojišťovny. Přes útlum pojišťovnictví

² DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 2005. s. 20

v období protektorátu za 2. světové války byla výsledkem předválečného období několik stovek pojišťoven, pojišťovacích spolků a zahraničních reprezentací v roce 1945.

Tyto pojišťovny byly znárodněny a řízení pojišťovnictví byla ustavena Pojišťovací rada se sídlem v Praze. Od 1. 1. 1947 bylo v Československu vytvořeno pouze pět pojišťoven - národních podniků. Po únoru 1948 byl zformován pouze jeden ústav Československá pojišťovna, národní podnik, a to na základě vyhlášky ministerstva financí o sloučení pojišťoven, národních podniků. Vytvořena byla Česká státní pojišťovna se sídlem v Praze a Slovenská štátna poisťovňa se sídlem v Bratislavě.

Roku 1991 byl přijat zákon č. 185/1991 Sb. o pojišťovnictví, který umožňoval provozovat pojišťovací činnost na území České republiky subjektům, které splňují podmínky pro tuto činnost stanovení tímto právním předpisem. Na základě tohoto zákona začalo provozovat v letech 1991-1992 pojišťovací činnost na našem území 20 dalších pojišťoven. Toto číslo narůstalo až do r. 1997, kdy se pojistný trh začal postupně stabilizovat. V r. 1999 byl přijat zák. č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, který upravoval dané pojištění jako povinně smluvní. Tímto zákonem byl odstraněn monopol České pojišťovny, a.s. jako provozovatele zákonného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla, neboť pojišťovny, které v průběhu r. 1999 požádaly o licenci pro provozování tohoto pojištění a splnily stanovené podmínky, začaly od 1. 1. 2000 pojištění provozovat.³

1.3 Současné pojišťovnictví

Poznatek, že každému z nás hrozí riziko, se může zdát na první pohled zcela banální, protože je zjevné, že již samotný fakt existence s sebou nese určité nejistoty a rizika. Vůbec ale nejsou banální důsledky faktu, že se snad dané riziko naplní a že dojde ke škodní události. Je pak na nás na občanech, na podnikatelských a jiných organizacích a v neposlední řadě i na státu, případně nadnárodních subjektech, jak tato rizika zvládnout, tedy jak je rozpoznat a určit tak, že lze předpokládat pravděpodobnost jejich vzniku. Pak je nutno se snažit je eliminovat, popřípadě alespoň zmírnit jejich rozsah či předvídat možné následky vzniku těchto rizik. Pro tento příklad

³ HRADEC, M. , ZÁRYBNICKÁ, J. , KŘIVOHLÁVEK V. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, 2005. s. 17

je obvykle účelné se zabezpečit tak, aby následky škodní události podstatnými závažným způsobem nezasáhly do života domácnosti, neohrozily prosperitu firmy, či fungování státu?

Historicky ověřeným a v tržním prostředí osvědčeným nástrojem eliminace negativních finančních důsledků nahodilosti je pojištění, a to i v současné globalizační epoše. Nelze ovšem pominout fakt, že zejména rozsah velkých katastrof poslední doby naráží na bariéru komerčního provozování pojištění, které musí dbát principu ekvivalence mezi příjmy a výdaji, což tudíž vyvolává potřebu rozvíjení nových, alternativních forem diverzifikace negativních finančních důsledků nahodilosti.

Přesto, že ve stále komplikovanějším globálním světě ztrácejí některé osvědčené tradiční nástroje řešení lidských činností s nejednoznačnými výsledky na síle, zůstává zatím pojištění úhelným kamenem tržního řešení v liberálním duchu finanční eliminace důsledků nahodilosti. V posledním období se teoretické přístupy k významné ekonomické a finanční kategorii pojištění soustředily prakticky na dva: pohled na pojištění jako na finanční služby a pohled z pozice vědní disciplíny risk management.

Pro oba přístupy je společná teze, že ekonomický subjekt může v tržním prostředí (není brán v potaz působení veřejných financí) negativní finanční důsledky neodvratitelných nahodilých událostí v podstatě eliminovat dvojím způsobem: tvorbou individuálních vlastních rezerv, anebo pojištěním, což představuje kolektivní formu vytváření rezerv souborem ekonomických subjektů společně ohrožených nějakým nahodilým nebezpečím.⁴

1.3.1 Nahodilost

Nahodilost je jevem, který vzniká nezávisle na naší vůli, o němž předpokládáme, že nastat může, ale nevíme ani kdy, ani to zda vůbec nastane. Nahodilost určitého jevu chápeme opět v závislosti na prostoru, čase a dalších skutečnostech, které přímo ovlivňují. V souvislosti s jednotlivými pojistnými produkty lze tak zvažovat užší či širší formu dané nahodilosti. Pojistíme-li si svůj dům pro případ jeho poškození či zničení živelním nebezpečím, nevíme, zda k pojistné události v průběhu trvání pojištění vůbec dojde. Uvažujeme-li, že k ní dojít může, nevíme kdy a nevíme v jakém rozsahu. V případě pojištění osob pro případ smrti nebo dožití dostává daná

⁴ HRADEC, M. , ZÁRYBNICKÁ, J. , KŘIVOHLÁVEK V. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, 2005. s. 15

nahodilost již formu poněkud užší: sice nevíme, kdy k pojistné události dojde, ale s jistotou víme, že k ní dojít musí. Je to poněkud morbidní, ale jediný jev, který je pro obě strany pojistné smlouvy jistý a nezpochybnitelný je, že pojistník zemře.

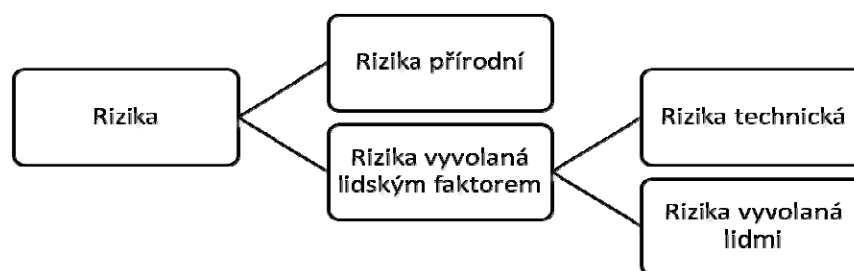
1.3.2 Pojistné nebezpečí

Pojem „pojistné nebezpečí“ definuje zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, jako možnou příčinu vzniku pojistné události a chápeme jej jako činitele, který může nepříznivě ovlivnit své okolí a vyvolat tak vznik škody. Těmi jsou především přírodní živelná nebezpečí, tak jak je definují pojistné podmínky pojistitelů – požár, blesk, výbuch, náraz, zřícení letadla, vichřice, krupobití, pád stromů, stožárů a jiných předmětů, sesouván půdy, zřícení skal nebo zeminy, tíha sněhu nebo námrazy, záplava, povodeň, zemětřesení, náraz silničního nebo kolejového vozidla, kouř, aerodynamický třesk), ale také například úmyslné jednání škůdce (např. krádež, loupežné přepadení, zpronevěra, apod.) nebo nedbalostní jednání pojištěného, kdy pojistným nebezpečím je vznik odpovědnosti za škodu.

1.3.3 Pojistné riziko

Pojistné riziko chápeme jako míru pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolané pojistným nebezpečím. Z toho je zřejmé, že pojistné riziko je proměnlivé v čase i prostoru a míra pravděpodobnosti, že ke vzniku pojistné události dojde, je ovlivněna i mnoha dalšími činiteli, které uvedené riziko v prostoru, čase a v závislosti na dalších okolnostech zvětšují či zmenšují. Povodeň či záplav a je pojistným nebezpečím stejně pro obydlí v nížině, v blízkosti řeky, jako v horách. Pojistné riziko, tedy míra pravděpodobnosti respektive četnost výskytu, že dojde k poškození tohoto obydlí povodní či záplavou, je však zjevně objektivně nejvyšší v prvním z uvedených příkladů. A naopak: neúměrně nižší riziko vzniku škody při uzavření pojistné smlouvy v pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla bude v případě, bude-li pojištěným řidič zkušený, s dlouholetou praxí a zkušenostmi v řízení, než ten, kdo danou praxi nemá (rozumí se ve srovnatelném počtu ujetých kilometrů i za jinak stejných podmínek).

Obrázek 1: Druhy rizika

Zdroj: Převzato a předěláno z MARTINOVIČOVÁ, Dana. *Pojišťovnictví*. 1. vydání. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2006. s. 38

1.3.4 Pojištění

Z právního hlediska je pojištění závazkovým právním vztahem, v němž mají účastníci rovné postavení. Pojištění je zároveň vztah, ve kterém pojišťovna na sebe přebírá závazek, že pojištěnému uhradí újmu, která mu vznikla ve smyslu pojistných podmínek. Právní vztah vzniká mezi pojistníkem či pojištěným a pojistitelem.

Ekonomický obsah pojištění znamená, že u komerční pojišťovny i u pojištěného subjektu má pojištění peněžní povahu, je zřejmé, že věcný základ pojištění má ekonomickou či peněžní povahu. Proto bývá také pojištění definováno jako efektivní způsob tvorby a rozdělování peněžních rezerv k úhradě potřeb, jež vznikají z nahodilých událostí. Rezervy jsou vytvářeny z příspěvků osob a jsou spravovány mimo rámec jejich hospodaření institucemi, k tomuto účelu v průběhu vývoje společenské dělby práce zvláště vytvořenými komerčními pojišťovnami. Tak se rozděluje riziko majetkové újmy z nepříznivých událostí nahodilé povahy na okruh účastníků, kteří se podílejí na tvorbě těchto prostředků, ale i na jejich poskytování, a to podle předem stanovených pravidel. Realizace ekonomických základů pojištění ve společenském měřítku lze však dosáhnout jen prostřednictvím právních vztahů vznikajících mezi komerční pojišťovnou a účastníky pojištění, upravených obecně závaznými právními předpisy nebo na jejich základě uzavřenou pojistnou smlouvou – ty stanoví práva a povinnosti, jež účastníkům z pojištění vznikají. O pojištění se tedy hovoří jako o kategorii ekonomické i právní.⁵

⁵ MARTINOVIČOVÁ, Dana. *Pojišťovnictví*. 1. vydání. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2006. s. 38

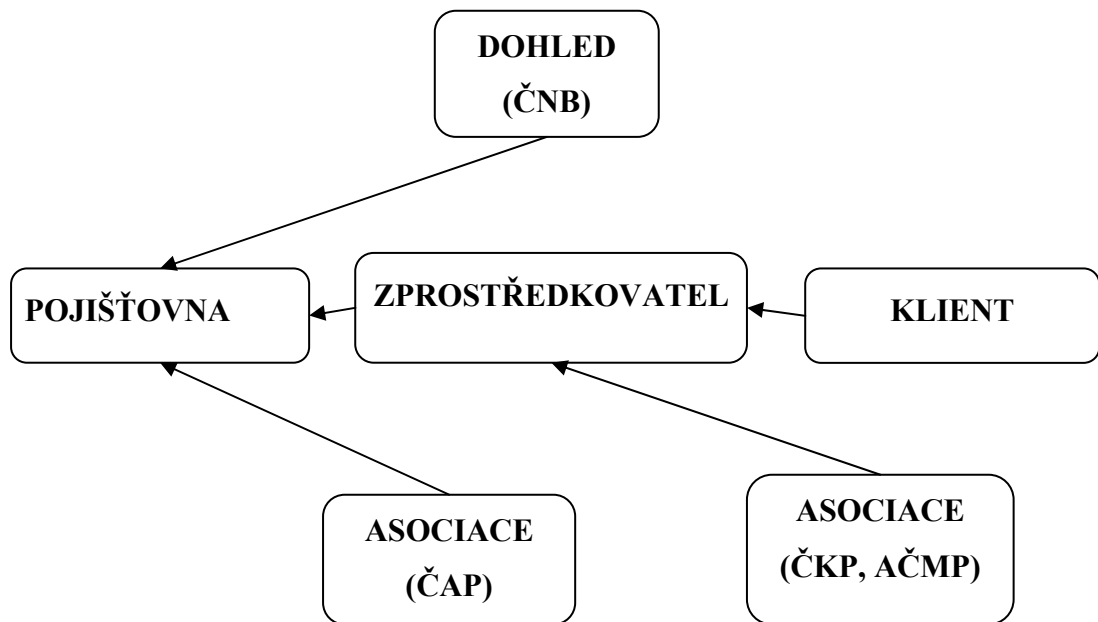
1.4 Charakteristika pojišťovnictví

Pojišťovnictví je specifické odvětví ekonomiky, které zabezpečuje finanční eliminaci rizik ovlivňujících činnost lidí. Zahrnuje všechny pojišťovací instituce, které mají oprávnění k podnikání v pojištění v dané ekonomice, ve všech jejích formách.

V podmínkách České republiky se chápe pod pojmem pojišťovnictví specifické odvětví ekonomiky zabývající se pojišťovací, zajišťovací a zprostředkovatelskou činností v oblasti komerčního pojištění a s tím spojenými činnostmi. Předmětem pojišťovnictví jako odvětví ekonomiky je také regulace pojišťoven ze strany státních orgánů, které dohlížejí na dodržování správného podnikání v oblasti pojištění, dále je předmětem pojišťovnictví řízení pojišťoven, kalkulace pojistného, tvorba technických rezerv, informační soustava apod.

V rámci pojišťovnictví v jednotlivých zemích existují a působí instituce, jejichž účelem je organizování vzájemné spolupráce pojišťoven, asociace pojišťoven. Mezi tyto instituce patří, pojišťovny a zajišťovny, pojišťovací zprostředkovatelé, státní dozor nad pojišťovnictvím, asociace pojišťoven, finanční instituce zabývající se pojištěním vedle pojišťoven (např. banky), poradenské a ostatní firmy v oblasti pojišťovnictví. ⁶ Subjekty pojistného trhu znázorňuje obrázek č. 2

⁶ DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 2005. s. 145

Obrázek 2: Subjetky pojistného trhu ČR

Zdroj: Převzato a předěláno z DUCHÁČKOVÁ, Eva. Principy pojištění a pojišťovnictví. 2. vydání. Praha: Ekopress, 2005. s. 145

2 Neživotní pojištění

Neživotní pojištění patří do skupiny **komerčních pojištění**, to znamená, že je na subjektech, zda si ho uzavřou či ne. Podstatou neživotního pojištění je krytí celé škály existujících rizik neživotního charakteru ohrožujících každou lidskou činnost. V rámci neživotních pojištění jsou kryta rizika různého charakteru, a to **rizika ohrožující zdraví a životy osob** (úraz, nemoc, invalidita apod.), **rizika vyvolávající přímé věcné škody** (živelní rizika, odcizení, vandalství, strojní rizika apod.), **rizika vyvolávající finanční ztráty** (přerušení provozu, úvěrová rizika, rizika finančních ztrát, odpovědnostní rizika atd.)

Produkty neživotního pojištění jsou velmi různorodé. Dají se vzájemně kombinovat s cílem zabezpečit co nejkomplexnější pojistnou ochranu před možnými riziky (kombinace produktů neživotních pojištění s produkty životního pojištění).

Jednotlivé pojištění v neživotním pojištění vznikají na základě existence rizik souvisejících s každodenními životními potřebami, jako se samotným rozhodnutím pojištění, které riziko chceme mít pojištěním kryté.

Pojištění se může dělit následovně:

- neživotní pojištění osob (úrazové pojištění, nemocenské pojištění),
- pojištění majetková,
- pojištění odpovědnostní
- pojištění právní ochrany,
- cestovní pojištění.

Rozsah pojistných rizik, který kryje majetkové pojištění, vyplývá z konstrukce samotného pojištění, které může být všeobecně uplatněno takto:

- pojištění, které kryje jednotlivá rizika (jde o riziko specifické, např. požární pojištění atd.)
- sdružené pojištění – jde o pojištění, které kryje více rizik, které zahrnují pojistnou ochranu před požárem, úderem blesku, výbuchem, nárazem nebo pádem letadla, stromu, stožárů a jiných předmětů.

- komplexní pojištění – pojištění zabezpečuje komplexní ochranu proti všem rizikům souvisejícím s daným objektem (při pojištění se samozřejmě uplatňují výluky z pojištění, např. teroristický útok, vandalismus atd.)

Pojištění, které obsahují stejná rizika anebo stejné zájmy, spadají do pojistných odvětví. V neživotním pojištění je možno pozorovat dvě základní tendence:

- specializace pojistných rizik, kde je výhodou možnost ocenění škody a výpočet její náhrady, ale nevýhodou je poměrně velké pojistné,
- slučování rizik, což je pro pojištěného klienta výhodnější, protože umožňuje nejnižší sazby pojistného a zároveň snižuje režijní náklady pojištění.

Obrázek 3: Klasifikace neživotního pojištění

Zdroj: vlastní zpracování

2.1 Neživotní pojištění osob

2.1.1 Úrazové pojištění

Úrazové pojištění zahrnuje výplatu pojistného plnění v případě, že v důsledku úrazu dojde k přechodnému nebo trvalému tělesnému poškození nebo smrti pojištěného. Přitom úraz bývá v pojišťovnictví charakterizován jako náhlé a neočekávané působení zevních sil nebo vlastní síly, neočekávané a nepřetržité působení vysokých teplot, par, plynů, záření a jedů, které měly za následek tělesné poškození nebo smrt pojištěného (pojišťovny uplatňují v rámci úrazového pojištění výluky z pojistného plnění, a to především pro úrazy v souvislosti se sebevraždou nebo sebevražedným pokusem, s trestnými činy, pod vlivem alkoholu, následkem duševní poruchy apod.)

2.1.2 Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění provozované komerčními pojišťovnami se uplatňuje vlastně jako doplněk povinného všeobecného zdravotního pojištění a povinného sociálního nemocenského pojištění, a to pro případy, kdy nejsou dané potřeby povinnými pojištěním kryty, pro případy, kdy jednotlivec má zájem vyššího rozsahu pokrytí potřeb než se uplatňuje v rámci povinného pojištění a pro osoby, které nejsou zahrnuty do povinného pojištění.

Pojistné se odvozuje v rámci nemocenského pojištění zejména od sjednané velikosti pojistného plnění, konkrétního druhu pojištění, vstupního věku a pohlaví pojištěné osoby, dále od délky tzv. karenční doby) u pojištění denní dávky při nemoci ještě od délky časové franšizy – plnění vyplácí například od 8., 15. nebo 22. dne pracovní neschopnosti).

2.2 Pojištění majetku

Pojištění majetku zahrnuje krytí rizik, jejichž realizací dochází ke škodám na majetku (poškození, zničení, ztráta věcných hodnot, finanční ztráty). Pojištění majetku zahrnuje krytí celé řady rizik, která lze rozdělit podle jejich důsledků na:

- a) rizika, při jejich realizaci dochází ke vzniku přímých věcných škod,**
- b) rizika, při jejich realizaci dochází ke vzniku finančních ztrát.**

Do první oblasti patří následující rizika:

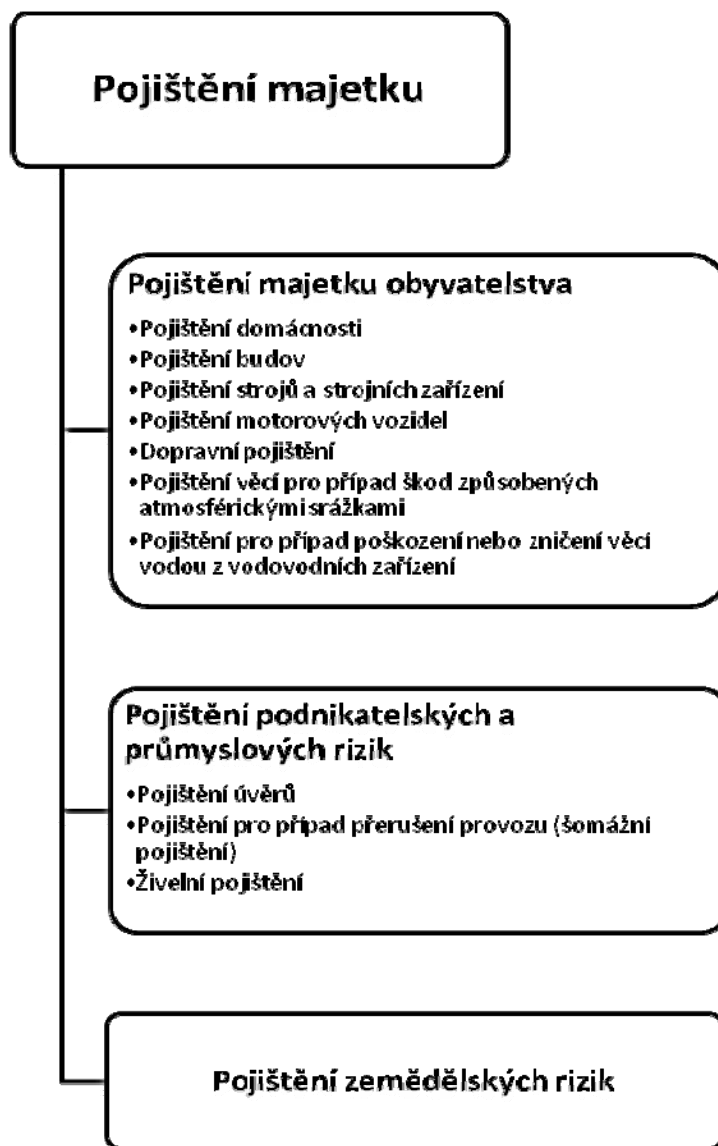
- Živelní rizika, která jsou v určité podobě zahrnuta ve většině druhů pojištění majetku. Představují poměrně širokou skupinu rizik, jde o rizika přímých škod na majetku způsobených živelní událostí jako například požár, výbuch, blesk, vichřice, povodeň, záplava, krupobití, zemětřesení, pád stromů a stožárů, sesouvání nebo zřícení lavin, tíha sněhu a námrazy, náraz nebo zřícení letícího letadla, jeho části nebo nákladu apod.
- Vodní rizika mají podobný charakter jako živelní rizika, jde o riziko škod způsobených vodou vytékající z vodovodních zařízení, kanalizace nebo topení.
- Rizika havarijní (havárie dopravního prostředku), kdy jde o rizika vzniku majetkových škod jednak na dopravních prostředcích a jednak na zboží přepravovaném dopravními prostředky v souvislosti s nárazem nebo střetem příslušného dopravního prostředku.
- Rizika odcizení a vandalství jsou rizika škod na majetku v souvislosti se zásahem třetí osoby (bývají v rámci jednotlivých druhů pojištění majetku kryta v různé šíři, například jako podmínka pojistného plnění se často klade překonání určitého zabezpečení majetku při krádeži nebo zajištění pachatele při vandalství).
- Strojní rizika jsou rizika škod v souvislosti s havárií či poruchou strojního zařízení v důsledku chybné technologie, neodborného zacházení, zkratu elektrického proudu, vadného materiálu apod.

Do druhé oblasti se řadí následující rizika:

Rizika přerušení provozu jsou rizika škod v důsledku přerušení provozu nebo výroby v důsledku živelní události, havárie, výpadku dodávky energie apod.

Rizika úvěrová jsou rizika škod v souvislosti s nesplacením úvěru, a to buď v důsledku nesolventnosti dlužníka, v důsledku platební nevěle (dlužník může zaplatit, ale nechce), nebo v důsledku vnějších podmínek není možné zaplatit (například embargo).

Jednotlivé druhy pojištění v rámci pojištění majetku vznikly podle pojištěných rizik (například požární pojištění), nebo podle pojištění majetkových předmětů nebo zájmů (například pojištění strojů, zvířat).

Obrázek 4: Druhy majetkových pojištění

Zdroj: vlastní zpracování

2.2.1 Pojištění majetku obyvatelstva

K nejvýznamnějším produktům pojištění majetku obyvatelstva patří pojištění domácnosti, pojištění budov, havarijní pojištění. Vedle těchto základních produktů pojištění majetku obyvatelstva jsou známy i další produkty jako například pojištění elektromotorů, pojištění sbírek a klenotů, pojištění skel, dopravní pojištění apod.

Pojištění domácnosti

Pojištění domácnosti je jedno ze základních druhů pojištění majetku obyvatelstva. Objektem pojištění domácnosti je soubor zařízení domácnosti sloužící členům domácnosti. Do pojištění domácnosti, která má obvykle podobu sdruženého pojištění domácnosti, je zahrnováno krytí různých rizik podle pojistných podmínek jednotlivých pojistitelů. Obvykle pojištění domácnosti zahrnuje rizika živelní, rizika vodovodní, riziko odcizení.

Pojišťovna někdy nabízí pojištění domácnosti ve dvou, případně více variantách, které se liší zejména rozsahem rizik zahrnutých do pojištění, rozsahem specifických předmětů zahrnutých do krytí v rámci pojištění a také výší dílčích pojistných částek.

Pojistné bývá stanoveno v závislosti na sjednané pojistné částce a bývá diferencováno v závislosti na umístění domácnosti a dalších faktorech (například míra a úroveň zabezpečení majetku proti rizikům), pomocí kterých je snaha diferencovat velikost rizika.

Pojištění budov

Pojištění budov se orientuje buď na rizika živelních událostí, nebo je koncipováno jako sdružené pojištění obsahující i další rizika, která mohou ohrožovat pojištěnou stavbu. Realizuje se podle určení a využití pojištěné stavby, které vlastně určuje její vybavení a tím i úroveň rizika (jiná je situace v pojištění obytné budovy, obytného činžáku, jiná pojištění chaty, garáže, hospodářské budovy apod.) riziko ovlivňuje i materiál, ze kterého je budova postavená, a její vybavení (např. železná konstrukce má menší riziko vzniku škody např. požárem, než konstrukce ze dřeva). Těmto podmínkám odpovídají i sazby pojištění. Zastavená plocha, výška budovy (počet podlaží), materiál, ze kterého je budova postavená a její vybavení určují cenu budovy jako základnu pro stanovení pojistného. Uvedeným pojištěním jsou kryté škody způsobené pojištěnými riziky na vlastní budově a zařízení, které je součástí budovy. Proto se toto pojištění může kombinovat s dalšími pojištěními a riziky, jako jsou například pojištění domácnosti, pojištění oplocení a ohrad, elektromotorů apod.⁷

⁷ DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 2005. s 87.

Pojištění strojů a strojních zařízení

Jedná se o široké pojištění strojů a strojních zařízení, které se v praxi označuje jako „lom strojů“. Zahrnuje v sobě jakékoliv poškození strojů a strojních zařízení, způsobené jejich provozem. Pojištění se vztahuje i na jejich poškození nesprávnou obsluhou, údržbou nebo opravou, při přepravě na místo montáže, při montáži apod. V tomto pojištění není tedy zahrnuté pojištění v důsledku živelních událostí (lze připojistit). Z pojištění jsou vyloučena poškození způsobená běžným užíváním těchto zařízení, zvláště koroze, poškození těsnění automatických praček, audiovizuální techniky a podobně. Pojištění se konstruuje podle jednotlivých druhů strojů a strojních zařízení.

Pojištění pro případ poškození nebo zničení věcí vodou z vodovodních zařízení

Pojištění se vztahuje na všechny škody způsobené na pojištěných věcech vodou unikající z vodovodního zařízení nebo z nádrže, jinou kapalinou nebo párou unikající z ústředního, etážového nebo dálkového topení, vodou unikající z odváděcího potrubí, stejně jako i náplní (nejen vodou) vytékající ze samočinného zařízení. V rámci pojištění se kryjí i škody na pojištěných budovách, které vzniknou v důsledku přetlaku kapaliny nebo páry nebo zamrznutí vody v potrubích patřících k budově. Toto pojištění může být součástí pojištění budovy nebo domácnosti. U podnikatelů se uplatňuje zvláště v oblasti skladového hospodářství na pojistnou ochranu.

Pojištění věcí pro případ škod způsobených atmosférickými srážkami

Pojištění se obvykle koncipuje jako součást některého pojištění, případně samostatně. Zahrnuje poškození věci v důsledku atmosférických srážek, zvláště zatečením. Zvláštním pojistným typem je újma, která vznikne pořadatelé sportovní, kulturní nebo jiné akce, na zisku nebo jiných nákladech navíc, protože akce se v důsledku změny počasí konala v menším rozsahu nebo se neuskutečnila vůbec. V poslední době se projevuje na pojistném trhu požadavek krýt takovéto náklady i v případě dovolené, kterou narušilo neočekávané nepříznivé počasí.

Dopravní pojištění

Dopravní pojištění je pojištění škod, které mohou vznikat jednak na dopravním prostředku, nebo nepřepřevovaném zboží. Rizika na přepravovaném zboží existují po dobu trvání přepravy nebo přípravy na přepravu. Dopravní pojištění dělíme podle více hledisek, například podle druhu pojistné potřeby, podle doby trvání pojištění nebo podle způsobu přepravy a jiných hledisek.

Pojištění motorových vozidel

Pojištění motorových vozidel – havarijní pojištění (kasko) má za úkol poskytnout pojistné plnění majiteli nebo držiteli vozidla v případě pojistné události, tj. v případě poškození, zničení nebo odcizení motorového vozidla. Může jít o škody, které vzniknou v důsledku jakékoliv živelní události krádeže, loupeže, vandalství, poškození, zničení nebo odcizení motorového vozidla, neoprávněného používání vozidla, dopravní nehodou, způsobenou jakoukoliv událostí, včetně nesprávného jednání řidiče motorového vozidla.⁸

2.2.2 Pojištění podnikatelských a průmyslových rizik

V rámci této skupiny pojištění majetku je uplatňováno velké množství druhů pojištění. K nejvýznamnějším je možné řadit: živelní pojištění, pojištění technické, pojištění pro případ přerušení provozu, pojištění dopravní, pojištění havarijní, pojištění proti odcizení, pojištění skel, pojištění úvěrové, pojištění specializovaných činností atd.

Živelní pojištění

Živelní pojištění je klasickým pojistným produktem v rámci pojišťování podnikatelského subjektu. Živelní pojištění kryje škody na majetku, které byly způsobeny realizací živelního rizika. Živelní rizika jsou vymezena v pojistných podmínkách konkrétního druhu pojištění. V rámci životního pojištění bývá kryto i vodovodní riziko.

Pojištění pro případ přerušení provozu (šomázní pojištění)

Šomázní pojištění se vztahuje na případy úplného nebo částečného přerušení provozu u podnikatele, a to v důsledku některé pojištěné živelné události, nebo poškození strojů a strojních zařízení které jsou na tento účel pojištěny, při kterém nemůže pojištěný produkovat a vytvářet zisk. Z pojištění bývají tedy uhrazené ztráty na zisku a nezbytné náklady, které se vynakládají po dobu úplného nebo částečného zastavení provozu v důsledku události uvedené v pojistné smlouvě.

Velikost pojistného závisí především na uvedené hodnotě pojišťovaného majetku, na rizikové situaci podniku, tzn. na uspořádání podniku z hlediska možné škody (rizikové faktory: konstrukce stavby, použité stavební materiály, vzdálenost jednotlivých objektů od sebe, realizace

⁸ MARTINOVIČOVÁ, Dana. *Pojišťovnictví*. 1. vydání. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2006. s. 110

nebezpečných činností apod.), a také na spoluúčasti pojištěného podnikatelského subjektu na krytí vzniklé škody.⁹

Pojištění úvěrů

Pojištění úvěrů můžeme charakterizovat jako majetkové pojištění pro případ ztráty z obchodního styku. Jde o pojistný druh, jehož předmětem je riziko nezaplacení úvěru dlužníkem v případech dohodnutých v pojistných podmínkách. V podstatě je pojištění úvěrů rozdělené na pojištění vnitrostátních a exportních úvěrů.

2.2.3 Pojištění zemědělských rizik

Toto pojištění se realizuje v zemědělství jako pojištění plodin, pojištění hospodářských zvířat a jiná pojištění zemědělských rizik.

Pojištění plodin se vztahuje na různá, zvláště živelní rizika, která mohou ohrozit jednotlivé pěstované plodiny a rostliny. Pojistit je možné jednotlivá rizika, stejně jako jednotlivé plodiny, jako jsou obilí, tabák, chmel, zelenina, vinná réva, ovocné stromy a podobně.

2.3 Pojištění odpovědnosti za škodu

Pojištění odpovědnosti za škodu se vztahuje na škody způsobené pojištěným na majetku a zdraví nebo zájmech jiných osob a organizací (tzv. třetích osob). Potřeba pojištění odpovědnosti za škodu je daná kulturním a technickým rozvojem lidstva a jeho ekonomiky a také jeho sociálních potřeb. Pojištění zákonné odpovědnosti odráží moderní vývoj práva v myšlence, že každý, kdo vykonává činnost, kterou může ohrozit osobu nebo majetek třetího, bezpodmínečně ručí za škody vzniklé touto činností. Pojištění na sebe přebírá tíhu všech druhů zákonných náhrad a zbavuje pojištěného povinnosti zaplatit škody v případě, že by pro něj v oblasti pojistné ochrany vplynuly povinnosti náhrady škody. Základní úlohou pojištění občanské odpovědnosti je zabezpečit majetkové újmy poškozených občanů a organizací, kterým byla způsobena škoda. To je hlavní důvod, proč má toto pojištění odpovědnosti za škodu velký ekonomický a zvláště sociální význam.

⁹ DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 2005. s. 126

Obsahem pojištění odpovědnosti za škodu je právo pojištěného, aby pojistitel za něho uhradil škody, za které odpovídá a které by jinak musel uhradit sám. Povinnost uhradit různé škody, které občan způsobil jinému a za které odpovídá, je dána různými právními předpisy.

Základní členění odvětví pojištění odpovědnosti za škody v zásadě odráží strukturu a vymezení jednotlivých pojistných druhů odpovědnosti tak, jak vyplývá z právních předpisů zejména z Občanského zákoníku, například obecná odpovědnost a dále případy zvláštní odpovědnosti. Pracovněprávní odpovědnost upravuje zákoník práce, a to jak odpovědnost zaměstnavatele vůči zaměstnanci, tak i zaměstnance vůči zaměstnavateli.

V následujícím textu jsou charakterizována vybraná pojištění odpovědnosti za škodu.

2.3.1 Pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úraze nebo nemoci z povolání

Od 1. 1. 1993 existuje v České republice zákonné pojištění odpovědnosti za škodu při pracovním úraze nebo nemoci z povolání. Přímou ze zákona je organizace, zaměstnávající alespoň jednoho pracovníka, pojištěna pro případ své odpovědnosti za škodu při pracovním úraze nebo nemoci z povolání. Pojištění se nevztahuje na organizace, které mají postavení státního orgánu.

Z uvedeného rozsahu pojištění vyplývá, že se týká pouze odpovědnosti za škodu při pracovních úrazech a nemocích z povolání, jak je vyjádřena v Zákoníku práce, v § 190 a následujících. Významné je zejména ustanovení § 193 Zákoníku práce, upravující nároky pracovníka, tj. ztrátu na výdělků, bolest a ztížení společenského uplatnění, účelně vynaložené náklady spojené s léčením a věcná škoda.

2.3.2 Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

Uvedené pojištění kryje v České republice za pojištěného všechny škody, které jsou způsobené provozem vozidla (kterého je vlastníkem) jiným, třetím osobám. Zároveň pojišťovna pojištěnému poskytuje právní ochranu při soudním projednávání způsobené újmy v trestním řízení. Pojištění se vztahuje na způsobené škody i tehdy, když je nezpůsobil pojištěný vlastník motorového vozidla, ale jiná osoba, případně řidič, který vozidlo odcizil. V případě odcizení pojišťovna vymáhá od pachatele všechna vyplacená pojistná plnění.

Pojištění má v České republice charakter smluvního povinného pojištění, které vzniká sjednáním pojistné smlouvy. Toto pojištění se vztahuje na všechna vozidla bez ohledu na to, zda bylo nebo nebylo zaplacené pojistné. Otázka vymáhání pojistného je věcí komerční pojišťovny, tj. ve smyslu zákona musí vymáhat nezaplacené pojistné včetně škod, které pojištěný nesplněním zákonné povinnosti způsobil a dalších zákonem stanovených sankcí. Poškozený v porovnání se smluvními dobrovolnými pojištěními, které uzavře na svá rizika, dostane z odpovědnostního pojištění v případě majetkové škody pouze skutečnou škodu, která mu vznikla.¹⁰

2.4 Pojištění právní ochrany

Pojištění právní ochrany zahrnuje krytí nákladů pojištěného (dodatečných výdajů pojištěného, případně jeho rodiny) v souvislosti s právními úkony, a nákladů spojených s prosazením požadavků na náhrad škod pojištěného.

V rámci pojistného plnění jsou obvykle kryty soudní výdaje a náklady, náklady na svědky a soudní znalce, odměny a náklady zvoleného právního zástupce, náklady na provedení výkonu rozhodnutí, výdaje pojištěného za cesty k soudnímu řízení, služby pojišťovny spočívající v objasnění skutečnosti, ověření existence pojistné události, jmenování advokáta, dohled nad průběhem procesu.

2.5 Cestovní pojištění

Cestovní pojištění představuje oblast pojištění, kde dochází ke kombinování pojistných produktů různého typu. Do cestovního pojištění jsou zařazovány následující pojistné produkty. Pojištění zdravotní (pojištění léčebných výloh), kryjící náklady na lékařskou péči, ošetření, léky, pobyt v nemocnici apod. při cestách do zahraničí; pojištění úrazové; pojištění storna zájezdu (přerušeni nebo zrušení cesty) – krytí finančních ztrát při nevyužití cesty v návaznosti na výskyt nahodilé události; pojištění zavazadel; pojištění odpovědnosti za škody; pojištění právní ochrany.¹¹

¹⁰ MARTINOVIČOVÁ, Dana. *Pojišťovnictví*. 1. vydání. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2006. s. 119

¹¹ DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 2005. s. 138

3 Komparace neživotního pojištění

Kapitola komparace neživotního pojištění se zabývá srovnáním neživotního pojištění vybraných pojišťoven. Těmi jsou pojišťovna UNIQA, ČSOB pojišťovna a Česká pojišťovna. **Výsledkem komparace vybraných produktů pojištění neživotního charakteru je zjištění, která z těchto pojišťoven nabízí nejvýhodnější podmínky pro uzavření pojistné smlouvy.**

Nejdůležitějšími kritérii pro běžného občana i pro podnikatele je ve většině případů cena pojištění. Záleží však také jestli cena odpovídá nabízené ochraně proti náhodným událostem. Potencionální klienti mají zájem o pojištění, které je bude krýt proti neočekávaným náhodným událostem, které považují za bezprostředně ohrožující, a proti kterým jsou ochotni se pojistit. Příkladem může být havarijní pojištění automobilů. Pro někoho je důležité si pojistit auto proti odcizení, havárii i živelným pohromám, pro druhého je důležité připojistit se jen proti živelným pohromám. Proto jsou dnes již pojištění velmi flexibilní a nabídka jednotlivých druhů pojištění, je proto velice pestrá a různorodá.

Komparace všech produktů jednotlivých pojišťoven by bylo hodně obsáhlé a z toho důvodu jsou v následujícím textu vybrány pojištění nejčastěji uzavírané, a to pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, lidově řečeno povinné ručení, havarijní pojištění, cestovní pojištění a z těch méně často uzavíraných je to pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v běžném občanském životě. Dále je zde komparována celková nabídka produktů neživotního pojištění jednotlivých pojišťoven, to znamená, jak široký sortiment produktů nabízí.

Většina produktů je založena na individuálních požadavcích zákazníků, proto je zvolena pro srovnání jednotlivých nabídek pojištění, komparace cenová.

3.1 Česká pojišťovna, a. s.

Jednou z vybraných pojišťoven pro srovnání produktů neživotního pojištění je Česká pojišťovna, a. s. Zvolena byla z toho důvodu, že je jednou z nejstarších pojišťoven v České republice a protože je jedničkou na pojistném trhu. Česká pojišťovna se řadí k univerzálním pojišťovnám, které nabízí jak produkty neživotního tak i životního pojištění pro občany i pro podnikatele. Její nabídka produktů je velice široká a podle srovnání, které je zobrazeno v tabulkách č. 1, 7 a 8, nabízí nejvíce druhů pojistných produktů oproti ostatním vybraným pojišťovnám.

Pojišťovna je snadno dostupná pro každého potencionálního klienta a to z důvodů vysokého počtu obchodních míst, které čítá více než 700 poboček, pro zájemce jsou k dispozici více než 6000 obchodních zástupců a asi 70 agentur.

Celkové předepsané pojistné podle mezinárodních účetních standardů v roce 2008 činilo 40,4 miliardy korun, což pro pojišťovnu znamená tržní podíl na českém pojistném trhu z hlediska již zmíněné výše předepsaného pojistného v roce 2008 celkově 29,6 %.

Česká pojišťovna je součástí Generali PPF Holdingu B.V. , který působí ve 13 zemích střední a východní Evropy. Generali PPF Holding spravuje prostřednictvím svých dceřiných společností aktiva ve výši téměř 10 miliard euro a poskytuje v regionu služby 9 milionům klientů. Generali PPF Holding má sídlo v Nizozemsku a jeho hlavní organizační pobočka sídlí v České republice v Praze.¹²

3.2 ČSOB pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB

Pro komparaci nabídky neživotního pojištění byla vybrána a dá se říct, že i z podobného důvodu jako předchozí pojišťovna, ČSOB pojišťovna a. s. Stejně tak jako Česká pojišťovna má i ČSOB pojišťovna bohatou historii a jedná se opět o univerzální pojišťovnu nabízející široké spektrum pojistných produktů. Současná ČSOB pojišťovna vznikla prodejem podniku mezi IPB Pojišťovnou, a.s. a ČSOB Pojišťovnou, a.s., ke kterému došlo 1. 1. 2003.

V současnosti je ČSOB Pojišťovna, pojišťovnou nabízející celou řadu životních i neživotních pojištění pro fyzické i právnické osoby. Objemem předepsaného pojistného se řadí na 4. místo mezi všemi pojišťovacími subjekty českého trhu, předepsané pojistné činí 9,5 miliard Kč, což představuje tržní podíl 6,9 %. Její členství v silné finanční skupině ČSOB zajišťuje klientům komplexnost a kvalitu poskytovaných služeb srovnatelnou se zeměmi EU.¹³

¹² Česká pojišťovna, a. s. Ceskapojistovna [online]. 2008 [cit. 2009-03-20]. Dostupný z WWW:<<http://www.ceskapojistovna.cz/profil.html>>

¹³ ČSOB pojišťovna, a. s. *CSOBpojistovna* [online]. 2008. [cit. 2009-03-20]. Dostupný z WWW:<<http://www.csobpoj.cz/spolecnost/>>

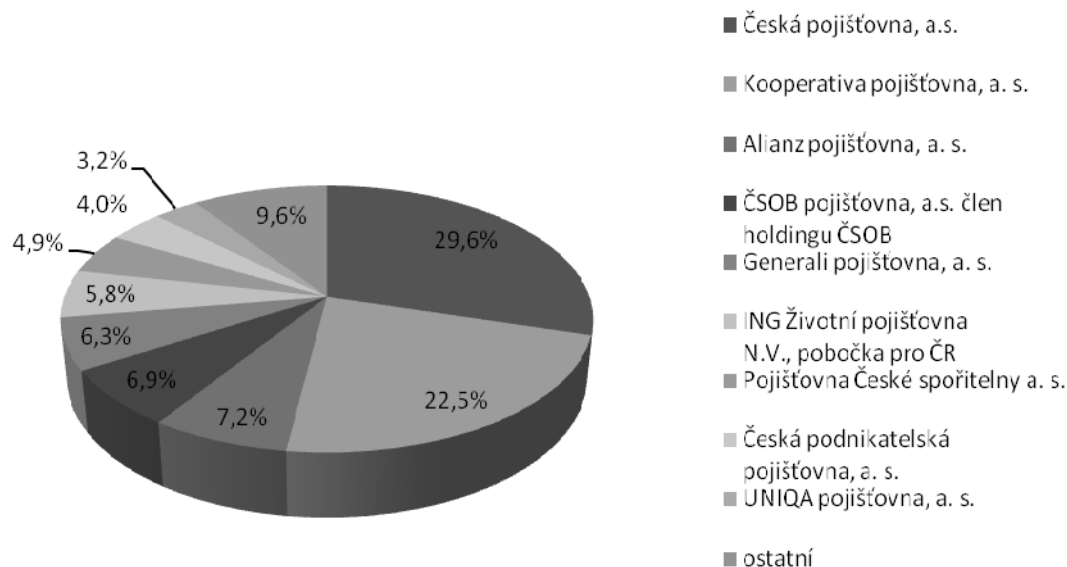
3.3 UNIQA pojišťovna, a. s.

Třetí pojišťovnou, která byla zvolena pro srovnání produktů pojištění neživotního charakteru je UNIQA pojišťovna, a. s. Zahájila svoji činnost v roce 1993. Jako držitel univerzální pojišťovací licence si vytvořila široké portfolio pojistných produktů pokrývající všechny segmenty českého trhu pojištění osob a majetku, fyzických i právnických osob. Spoluzakladatelem a jediným akcionářem UNIQA pojišťovny je největší rakouská pojišťovací skupina UNIQA International Versicherungs-Holdin, GmbH.

Díky silnému kapitálovému zázemí a dlouholeté zkušenosti zahraničního partnera se UNIQA velmi rychle stala stabilním pojišťovacím ústavem na českém trhu. Od dob svého vzniku se počáteční jmění společnosti několikanásobně navýšilo, dnes činí 480 miliónů korun. Síť více než 90 poboček řízených 6 regionálními ředitelstvími zabezpečuje intenzivní servis pro zákazníky na celém území České republiky.¹⁴

Celkové předeepsané pojistné za rok 2008 činilo 4,4 miliardy korun, z toho na pojistné na neživotním pojištění činilo 3,2 miliardy korun. Tržní podíl na základě předeepsaného pojistného řadí pojišťovnu UNIQA na 9. místo mezi všemi pojišťovnami v České republice, a představuje tak tržní podíl 3,2% (obrázek č. 5)

¹⁴ Pojišťovna UNIQA, a. s. PojistovnaUNIQA [online]. 2008. [cit. 2009-03-20]. Dostupný z WWW: <http://www.uniqa.cz/uniqa_cz/cms/company/uniqaczech/index.jsp/>

Obrázek 5: Podíl pojišťoven na předepsaném pojistném v roce 2008 (v %)

Zdroj: Údaje převzaty a zpracovány z

<http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv01/DOKUMENTY_02%2fCAP_statistiky_2008.pdf

3.4 Nabídka produktů neživotního pojištění vybraných pojišťoven

Pokud se podíváme na nabídku jednotlivých pojišťoven, zjistíme, že každá nabízí v podstatě stejné pojistné produkty. Od základních pojištění jako je neživotní pojištění osob, cestovní pojištění, pojištění majetková, pojištění odpovědnosti tak i pojištění právní ochrany. Níže v tabulce 1 jsou porovnány jednotlivé druhy neživotních pojištění.

Tabulka srovnává neživotního pojištění nabízené občanům. Pokud se zaměříme na jednotlivé údaje, zjistíme, že občanům každá pojišťovna nabízí maximum možných pojistných produktů, pouze ČSOB nenabízí pojištění právní ochrany. Z toho vyplývá, že ani jedna z pojišťoven neztrácí na své konkurenceschopnosti díky své nabídce neživotních produktů pro fyzické osoby.

Tabulka 1: Nabídka neživotního pojištění pro občany

	ČP	ČSOB	UNIQA
Pojištění majetku			
domácnost	X	X	X
nemovitost	X	X	X
Pojištění odpovědnosti			
v občanském životě	X	X	X
zaměstnání	X	X	X
z vlastnictví nemovitosti	X	X	X
Pojištění vozidel			
havarijní pojištění	X	X	X
povinné ručení	X	X	X
Cestovní pojištění	X	X	X
Pojištění právní ochrany	X	-	X
Úrazové pojištění	X	X	X

X nabízí, - nenabízí

Zdroj: http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv01/DOKUMENTY_02%2fCAP_statistiky_2008.pdf

Dalším srovnáním je komparace nabídky pojistné ochrany pro podnikatele vybraných pojišťoven. Tato nabídka je již širší jak ukazuje v přílohách uvedena tabulka č. 7. Obsahuje jak pojištění majetková, pojištění vozidel, tak pojištění odpovědností, které se člení na další druhy tohoto pojištění. Dále nabídka zahrnuje pojištění leasingových splátek, právní ochrany, finančních rizik, přepravovaného nákladu, přerušení provozu, technických rizik, úvěru, pojištění říčních a námořních lodí, letadel a drážních vozidel, zemědělské pojištění a také pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře.

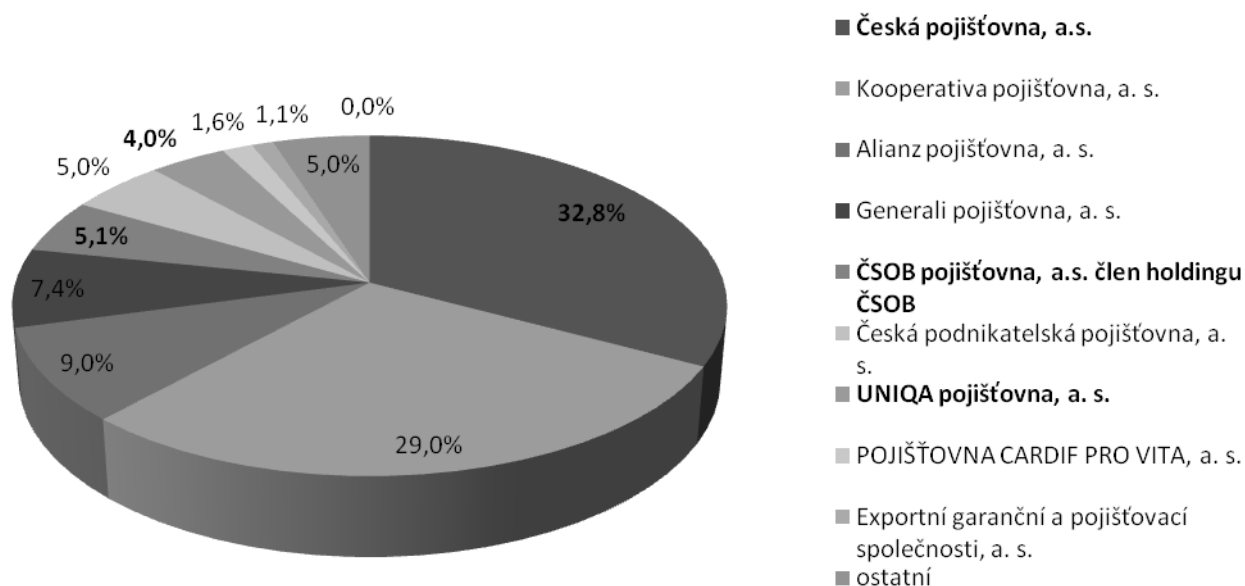
Pokud srovnáme širokost nabídky, tak nejširší nabídku pojistných produktů poskytuje Česká pojišťovna, která ve své svých produktech nezahrnuje pouze pojištění všeobecné odpovědnosti za škody způsobené při výkonu soudních znaleců a odhadců a zprostředkovateli a rozhodci při řešení kolektivních sporů a rozhodci při rozhodování majetkových sporů (toto pojištění zatím

nenabízí žádná z pojišťoven, která je členem české asociace pojišťoven) a pojištění leasingových splátek.

ČSOB pojišťovna má také relativně široký sortiment pojistných produktů, nezaměřuje se pouze na pojištění všeobecné odpovědnosti za škody způsobené:

- na životním prostředí
- při výkonu soudních znalců a odhadců
- při výkonu činnosti tlumočnicků a překladatelů
- úředně oprávněnými zeměměřičskými inženýry
- zasílatelem (speditérem)
- zprostředkovateli a rozhodci při řešení kolektivních sporů a rozhodci při rozhodování majetkových sporů
- pojištění leasingových splátek
- pojištění právní ochrany

Pojišťovna UNIQA se evidentně zaměřuje pouze na klasické pojistné produkty. Z pojištění odpovědnosti nabízí pouze pojištění všeobecné odpovědnosti za škody způsobené při výkonu činnosti provozovatele zdravotnického zařízení, vadným výrobkem a zasílatelem (speditérem).

Obrázek 6: Podíl na předepsaném neživotním pojištění v roce 2008 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z
http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv01/DOKUMENTY_02%2fCAP_statistiky_2008.pdf

3.5 Komparace povinného ručení

Komparace povinného ručení bude provedena na dvou modelových příkladech. Zadány budou konkrétní údaje k výpočtu ceny jednotlivých povinných ručení, poté bude provedeno především cenové srovnání.

3.5.1 Modelový příklad č. 1

Příklad vychází z předpokladu, že klientem je paní Marta Špačková, narozena 6. 6. 1967, bydlištěm v Chotěboři, která má zájem o uzavření pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, lidově řečeno má zájem o povinné ručení. Toto pojištění si každý vlastník vozidla musí ze zákona uzavřít, a na jeho vůli zůstává pouze volba pojišťovny. Vybírat bude ze tří předběžných návrhů od různých pojišťoven. Do současné doby jezdila bez nehod a nynější hodnota automobilu činí 100 000 Kč. Na pojistném plnění se paní Špačková v případě pojistné události bude podílet 5%.

Řešení

K řešení toho modelového příkladu je potřeba několika údajů, které budoucí klientka převážně vyčte z technického průkazu svého auta. Tyto důležité údaje pro výpočet pojistného jsou následující. Vozidlo je značky Ford focus, vyrobeného a prvně užitého v roce 2000 a je užíváno pouze k soukromým účelům. Technické údaje automobilu: objem válců – 1769 cm³, výkon motoru - 85 kW, celková hmotnost 1650 kg. Hlavním kritériem při rozhodování bude cena pojištění.

Při určování základní ceny se u povinného ručení vychází především z objemu motoru, podle toho, do které skupiny se daný automobil řadí, se určuje výše pojistného. Čím větší objem motoru, tím je pojištění dražší. Dále se vychází z výkonu vozidla a z roku výroby auta.

Dalšími faktory, které mají vliv na výši ceny pojištění, jsou bezeškodní průběh v minulých letech provozu, tento bonus v tomto roce může činit nejvýše 40 % z ceny pojistného. Teprve od roku 2000 se počítá doba bezeškodného průběhu provozu vozidla, to znamená, že za každý rok bez nehody činí sleva 5%. Další slevy nebo zvýhodnění jsou pojišťovnami uplatňovány například v souvislosti s regionem, v kterém má daný klient trvalé bydliště, nebo také věkem pojištěného. Vychází se totiž z předpokladu, že pokud daná osoba bydlí na venkově, kde je prokázaná nízká nehodovost, hrozí riziko nehody jen minimální a také, že pokud je klient vyššího věku, tak se předpokládá, že se jedná o zkušeného řidiče, který způsobí nehod méně než klient, který právě získal řidičské oprávnění.

Nabídka České pojišťovny

Základní cena pojištění: 6 583 Kč

Slevy:

- bonus za bezeškodní průběh: 2633 Kč
- za sjednání po telefonu nebo on-line sjednání: 658 Kč
- ostatní slevy (věk pojištěného, region, frekvence placení, spoluúčast, stáří vozidla): 34 Kč

Česká pojišťovna k povinnému ručení navíc nabízí zdarma úrazové pojištění řidiče a také asistenci POHODA Klasic. Pojištění je limitováno uvedenými hranicemi pojistného plnění:

škoda na zdraví – 40. mil Kč, škoda na věci a ušlý zisk – 40. mil Kč, náklady právní ochrany – 10 000 Kč.

Cena po slevách: 3258 Kč

Nabídka ČSOB pojišťovny

Základní cena: 5927 Kč

Slevy:

- bonus za bezeškodní průběh: 2371 Kč
- za sjednání po telefonu nebo on-line sjednání (4%): 237 Kč
- ostatní slevy (věk pojištěného, region, frekvence placení, spoluúčast, stáří vozidla, další pojištění uzavřené u ČSOB pojišťovny): 889 Kč

Pokud klient předloží doklad o alespoň tříletém předchozím bezeškodném průběhu povinného ručení a obdrží v prvním roce pojištění u ČSOB Pojišťovny slevu 15 %, ve druhém 10 % a ve třetím 5 %. Celkem tedy až 30 % za tři roky. Tato sleva jde přitom současně uplatnit i na havarijní pojištění. V ceně je zahrnuto úrazové pojištění řidiče, pojištění osobních věcí a asistenční služby. Limity pojistného plnění činí: škoda na zdraví – 44 mil Kč, škoda na věci a ušlý zisk – 35 mil Kč.

Cena po slevách: 2430 Kč

Předběžný návrh od UNIQA pojišťovna

Základní cena: 4743 Kč

Slevy:

- bonus za bezeškodní průběh: 1897 Kč
- za sjednání po telefonu nebo on-line sjednání (5%): 237 Kč
- ostatní slevy (věk pojištěného, region, frekvence placení, spoluúčast, stáří vozidla): 536 Kč

Zdarma pojišťovna nabízí asistenci jak v ČR tak i zahraničí. Limity pojistného plnění: škoda na zdraví – 60 mil Kč, škoda na věci a ušlý zisk – 50 mil Kč

Cena po slevách: 2073,- Kč

Výběr a hodnocení nejlepší varianty

Pro výběr nejlepší varianty bude použita cenová komparace. Na první pohled jde vidět, že nejlevnější pojištění nabízí pojišťovna UNIQA, poté ČSOB pojišťovna a ČP. Na základě tohoto cenového srovnání by mohlo být řečeno, že nejlepší pojištění nabízí UNIQA pojišťovna, ale již v úvodu bylo uvedeno, že cena je sice nejdůležitější kritériem pro rozhodování o výběru pojištění, ale i to jakou pojistnou ochranu dané pojištění nabízí je velice důležité. Proto k zhodnocení předchozích návrhů povinného ručení bude ještě použita jedna z metod rozhodování a to aditivní metoda.

Tento způsob rozhodování je založen na volbě kritérií, z nich ke každému kritériu je přiřazena podle důležitosti určitá bodová hodnota. V tomto případě byla nejvyšší hodnota přidělena výsledné ceně, protože je pro budoucího pojištěného nejdůležitější při výběru pojištění. Když jsou určena kritéria je potřeba vypočítat váhy podle bodů.

Protože cena je sice důležitá, ale i pojistná ochrana, za kterou si pojištěný platí, je také důležitá, je aditivní metoda, metodou nejvhodnější. Používá k výběru varianty porovnání ceny a užitku. Pokud na jednotku ceny připadá nejvyšší užitek je tento stav neoptimálnější.

Tabulka 2: Použití aditivní metody rozhodování pro výběr nejlepší varianty

Pojišťovna	Výsledná cena (Kč)	Výše slev (%)	Limity pojistného plnění		
			zdraví (mil. Kč)	škoda (mil. Kč)	právní ochrana (Kč)
Česká pojišťovna	3 258	50	40	40	10 000
ČSOB pojišťovna	2430	44	44	35	0
UNIQA	2 073	56	60	50	0

Zdroj: Vlastní zpracování, údaje z webových stránek jednotlivých pojišťoven

Dalším krokem je zvolení horních a dolních hranic jednotlivých kritérií, výpočet normalizované matice, následuje výpočet užítku a podíl ceny a užítku. V tabulce 3 jsou uvedeny výsledky aditivní metody. Na první pohled je hned vidět, že nejlevnější pojištění nabízí pojišťovna UNIQA, dále pak ČSOB pojišťovna a nejdražší pojištění sjednává Česká pojišťovna. S ohledem na užitek se dá říct, že UNIQA má nejenom levné pojištění, ale také nejvyšší užitek. Z toho důvodu by pro zájemkyni bylo nejvýhodnější uzavřít pojistnou smlouvu s UNIQA pojišťovnou.

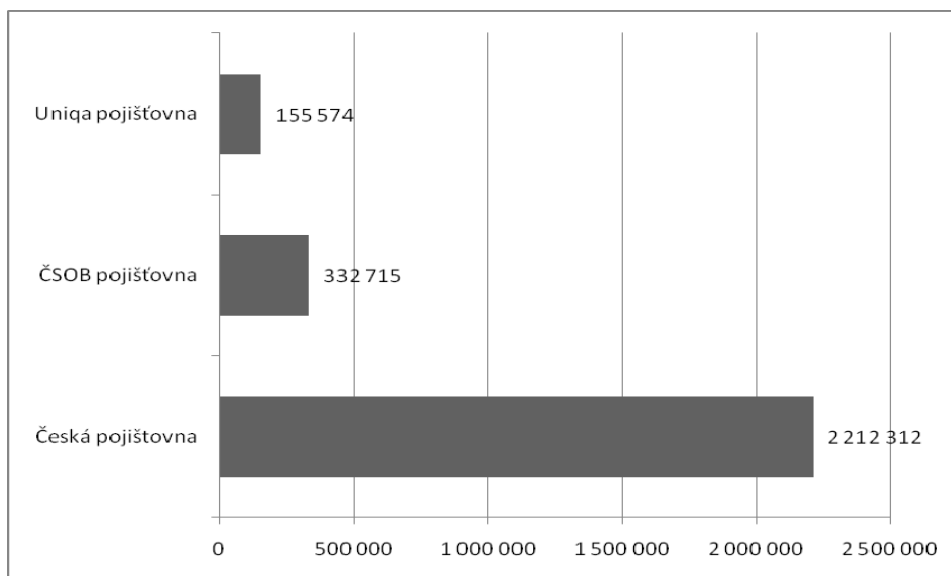
Tabulka 3: Výsledek aditivní metody rozhodování

Varianta	Cena (Kč) ¹⁵	Pořadí cen	Užitek	Pořadí užítků	Hodnocení	Pořadí hodnocení
ČP	3 258	3	0,03173	3	102681,8	2
ČSOB	2 430	2	0,03184	2	104256,1	3
UNIQA	2 073	1	0,03194	1	64902,78	1

Zdroj: Vlastní zpracování

Je tedy, ale zajímavé, že i když UNIQA nabízí nejvýhodnější pojištění podle níže uvedeného grafu nejvíce pojištěných vozidel má Česká pojišťovna. Důvodem je dřívější monopol ČP, který měla do roku 2000, kdy se povinné ručení mohlo uzavřít právě u této pojišťovny. A také možná proto, že je jedničkou na trhu a mnoho lidí si nenechá udělat nabídky od více pojišťoven, které pak srovná a vyhodnotí podle svých kritérií. A také na to má samozřejmě vliv reklama, síť poboček a množství obchodních zástupců. A v neposlední řadě i dobrá pověst pojišťovny.

¹⁵ Vypočítáno za pomoci on-line kalkulátorů

Obrázek 7: Počet pojištěných vozidel vybraných pojišťoven v roce 2008 (ks)

Zdroj: Vlastní zpracování, údaje převzaty z Česká asociace pojišťoven. ČAP [online]. 2007-2008. [cit. 2008-10-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.cap.cz/>>

3.5.2 Modelový příklad č. 2

Vycházíme ze stejných předpokladů jako v příkladu č. 1, akorát se mění počet bezeškodných měsíců z 96 měsíců na 0 měsíců.

Nabídka České pojišťovny

Základní cena pojištění: 6 583 Kč

Slevy:

- bonus za bezeškodní průběh: 0 Kč
- za sjednání po telefonu nebo on-line sjednání: 658 Kč
- ostatní slevy (věk pojištěného, region, frekvence placení, spoluúčast, stáří vozidla): 34 Kč

Cena po slevách: 5891,- Kč

Nabídka ČSOB pojišťovny

Základní cena: 5927 Kč

Slevy:

- bonus za bezeškový průběh: 0 Kč
- za sjednání po telefonu nebo on-line sjednání (4%): 237 Kč
- ostatní slevy (věk pojištěného, region, frekvence placení, spoluúčast, stáří vozidla, další pojištění uzavřené u ČSOB pojišťovny): 889 Kč

Cena po slevách: 4801,- Kč

Předběžný návrh od UNIQA pojišťovna

Základní cena: 4743,- Kč

Slevy:

- bonus za bezeškový průběh: 0 Kč
- za sjednání po telefonu nebo on-line sjednání (5%): 237 Kč
- ostatní slevy (věk pojištěného, region, frekvence placení, spoluúčast, stáří vozidla): 536 Kč

Cena po slevách: 3970,- Kč

Na základě cenové komparace, viz tabulka 4, lze opět za nejvýhodnější pojištění považovat pojištění od UNIQA pojišťovny.

Tabulka 4: Komparace povinného ručení

	Limity pojistného plnění			Cena (Kč)	Pořadí cen
	zdraví (mil Kč)	škoda (mil Kč)	právní ochrana (Kč)		
ČP	40	40	10 000	5891	3
ČSOB	44	35	0	4801	2
UNIQA	60	50	0	3970	1

Zdroj: Vlastní zpracování za pomoci on-line kalkulačtorů

3.6 Komparace havarijního pojištění

Havarijní pojištění můžeme nazvat jako doplňkové pojištění k povinnému ručení. Rozdíl mezi těmi to pojištěními je v úhradě škody. Povinné ručení slouží pojištěnému k tomu, aby v případě pojistné události uhradila pojišťovna pojistnou částku poškozenému. Poškozený bude ten, kterému pojištěný způsobil škodu provozem svého vozidla. Havarijní pojištění slouží především pojištěnému a je velice flexibilní. Chrání ho před živly, odcizením, havárii, a dalšími náhodnými událostmi jako je pojištění předních skel, zavazadel atd.

Následující příklad modeluje situaci, kdy si klientka, která již má uzavřené povinné ručení, chce sjednat ještě havarijní pojištění.

3.6.1 Modelový příklad

Údaje, které jsou potřeba pro výpočet havarijního pojištění, jsou stejná jako u povinného ručení. Důležitý je obsah motoru, výkon motoru, celková hmotnost vozidla, počet míst k sezení. Slevy a bonusy jsou také stejné jako u povinného ručení. Bonus za dosavadní bezeškodní průběh a slevy za spoluúčast, za sjednání on-line, nebo telefonem, frekvence placení a jiné.

Vozidlo je značky Ford Fokus, objem motoru 1796 cm³, výkon 85 kW, celková hmotnost je 1650 kg, vyrobeno bylo a prvně užito v roce 2000 a je užíváno pouze k soukromým účelům. Auto je mechanicky zabezpečeno. Nejdůležitějším kritériem podle, kterého se budeme rozhodovat, bude opět cena.

Tabulka 5: Komparace havarijního pojištění

	Cena (Kč)	Cena po slevách (Kč)	Pořadí
ČP	11 293	6 098	3
ČSOB	9 820	5 892	2
UNIQA	8 863	4 518	1

Zdroj: vlastní zpracování pomocí on-line kalkulačtorů

Na základě cenové komparace zjistíme, že UNIQA pojišťovna nabízí nejlevnější nejenom povinné ručení, ale i havarijní pojištění. Nejdražší nabídku má Česká pojišťovna. Pokud by klientka chtěla povinné ručení i havarijní pojištění může oboje pojištění uzavřít u jedné pojišťovny, a to u pojišťovny UNIQA.

3.7 Komparace cestovního pojištění

Komparace cestovního pojištění bude provedena také na dvou modelových příkladech, na základě kterých bude zjištěno, která z pojišťoven nabízí nejlevnější pojištění.

3.7.1 Modelový příklad č. 1

V tomto příkladě se bude srovnávat nabídka cestovního pojištění. Vychází se z předpokladu, že budoucím klientem je pan Martin Novotný (35 let), který absolvuje prvního až 30. dubna letošního roku pracovní cestu do Spojených států a potřebuje cestovní pojištění.

Při uzavírání cestovního pojištění se cena odvíjí především od typu a cíle cesty, kterou bude klient uskutečňovat. Je rozdíl mezi cestou na dovolenou, pracovní cestou a cestou za účelem provozování nebezpečných sportů. A je také rozdíl, zda se cestuje po Evropě nebo po světě. Záleží samozřejmě i na věku pojištěného a zvýhodňuje se cestovní pojištění pro rodinu. V základním pojištění se jedná především o pojištění léčebných výloh, které si každá pojišťovna limituje určitou hranicí. Existuje ale i spousta připojištění, jako je pojištění zavazadel, pojištění právní ochrany, úrazové pojištění, pojištění odpovědnosti za škodu občana.

Tabulka 6: Komparace cestovního pojištění

	ČP	ČSOB	UNIQA
Běžná cena (Kč)	1800	1914	1836
Cena po slevách (Kč)	1620	1740	1653
Limity pojistného plnění (mil Kč)	1,5	1,5	2
Pořadí cen	1	3	2

Zdroj: Vlastní zpracování za pomoci on-line kalkulátorů

V tabulce 4 lze vidět ceny cestovních pojištění jednotlivých pojišťoven a také limity výše pojistného plnění u léčebných výloh. Pokud budeme pojištění opět srovnávat podle ceny, můžeme říct, že nejlevnější pojištění nabízí ČP poté UNIQA a nejdražší pojištění nabízí ČSOB, což je z toho důvodu, že tato pojišťovna nerozděluje cíle cesty jen na Evropu a svět, ale rozděluje svět včetně a bez USA, Kanada, Austrálie. Kdy pokud je cílem cesty USA, Kanada nebo Austrálie je cena tohoto pojištění vyšší. Mezi cenou, kterou nabízí ČP a UNIQA je jen nepatrný rozdíl a pokud se berou v potaz limity pojistného plnění léčebných výloh, tak větší pojistnou ochranu nabízí UNIQA.

Nejlepší variantu cestovního pojištění pak nabízí jak UNIQA pojišťovna tak Česká pojišťovna. Záleží na daném zájemci, pro kterou pojišťovnu se rozhodne. Zda se rozhodne pro jedničku na trhu nebo pro pojišťovnu, která nabízí stejně kvalitní a cenově dostupné pojištění, i přesto že není na prvních místech podle podílu na trhu. Nejpravděpodobněji se rozhodne pro pojišťovnu, která mu bude nejbliže. Podle počtu poboček to bude nejspíše Česká pojišťovna.

3.7.2 Modelový příklad č. 2

Příklad vychází z následujících údajů. Čtyřčlenná rodina jede na dovolenou do Chorvatska, dva dospělí, dvě děti (7, 14 a let) na 10 dní. Cestovní pojištění chce pouze základní, to znamená pojištění jen léčebných výloh.

Na základě cenové komparace zjistíme, že ČP nabízí nejdražší cestovní pojištění. Může to být z toho důvodu, že ostatní pojišťovny zvýhodňují rodiny. Proto UNIQA a ČSOB nabízí

nejvýhodnější cestovní pojištění pro rodiny, které jedou na dovolenou do zahraničí. Z nich UNIQA cenou, a i limitem pojistného plnění vítězí.

Tabulka 7: Komparace cestovního pojištění

	ČP	ČSOB	UNIQA
Běžná cena (Kč)	720	389	370
Cena po slevách¹⁶ (Kč)	648	350	333
Limity pojistného plnění (mil Kč)	1,5	1,5	2
Pořadí cen	3	2	1

Zdroj: Vlastní zpracování za pomoci on-line kalkulačtorů

3.8 Komparace pojištění odpovědnosti za škodu v běžném občanském životě

Pojištění odpovědnosti za škodu v běžném občanském životě je pojištění, které kryje občany v případě škody na zdraví, na věci a na finanční škodě, způsobené jimi na jiné osobě. Ve většině případů je toto pojištění nabízeno pouze jako doplňkové pojištění k pojištění domácnosti či bytu, stavby. Když srovnáme nabídku vybraných pojišťoven, tak zjistíme, že pouze Česká pojišťovna nabízí toto pojištění jako samostatní a ne doplňkové. UNIQA, ČSOB sjednává toto pojištění pouze v případě, že u nich klient sjedná pojištění domácnosti, bytu, či stavby.

Pokud se podíváme, na nabídku České pojišťovny zjistíme, že standardní ochrana je v limitech 2 mil. Kč škoda na zdraví, 1 mil Kč škoda na věci, 0,5 mil Kč finanční škoda. Územní platnost je po celé Evropě a škodná událost může nastat mimo území české republiky pouze při přechodném pobytu pojištěného v zahraničí. Roční cena poté bude 412,- Kč.

Nabídka ČSOB se liší v ceně, která činí 377,- Kč ročně. A také samozřejmě v tom, že podmínkou je při uzavření mít pojištění domácnosti, bytu či stavby. Uniqa pojišťovna toto pojištění sjednává také pouze jako doplňkové pojištění a cena činí 368,- Kč.

¹⁶ Sleva za on-line nebo telefonické sjednání

Závěr

Pro srovnání neživotních produktů byly vybrány tři pojišťovny – Česká pojišťovna, ČSOB pojišťovna a UNIQA pojišťovna. Protože srovnat všechny druhy pojištění neživotního charakteru by bylo velice obsáhlé, byla komparace provedena na základě srovnání širokosti nabídky jednotlivých pojišťoven, jak pojištění pro občany tak pro podnikatele. Na základě tohoto srovnání vyplývá, že Česká pojišťovna má nejširší sortiment pojistných produktů. Důvodem bude nejspíš její dlouholeté působení a postavení na trhu. ČSOB pojišťovna ve své nabídce zahrnuje převážnou část všech možných pojištění a UNIQA sjednává pouze standardní typy pojistné ochrany. U jednotlivých druhů neživotního pojištění byla provedena komparace pouze na povinném ručení, havarijním pojištění dále pak na cestovním pojištění a pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v běžném občanském životě.

Srovnání bylo provedeno pomocí modelových příkladů. Na základě těchto příkladů a cenové komparace bylo zjištěno, že nejlevnější povinné ručení v prvním příkladě, nabízí UNIQA pojišťovna dále pak ČSOB pojišťovna a jako nejdražší pojištění nabízí Česká pojišťovna. Z těchto výsledků můžeme usoudit, že i když se jedná o pojišťovnu, která je jedničkou na trhu, nemusí znamenat, že bude nabízet nejlevnější pojištění.

Na základě aditivní metody, která hodnotí nabídku nejen podle ceny, ale také podle užitku jaký přináší, bylo prokázáno, že UNIQA nenabízí nejen levné pojištění, ale i nejvyšší užitek vzhledem k ceně. Pořadí hodnocení, kdy porovnáváme cenu a užitek, je pak následující: UNIQA, Česká pojišťovna, ČSOB pojišťovna. Toto pořadí není stejné, jako u srovnání podle ceny, ale aditivní metoda je založena na přiřazení bodů k jednotlivým kritériím, což je v podstatě založeno na subjektivním názoru.

U druhého příkladu stejného typu s rozdílem však v tom, že klientka neměla nárok na bonus za bezeškový průběh, vyšlo na základě cenového srovnání následující pořadí pojišťoven: UNIQA, ČSOB, Česká pojišťovna.

Srovnání nabídky havarijního pojištění byl výsledek obdobný jako u povinného ručení, neboť se výpočet ceny pojištění odvíjí od stejných kritérií, jako u povinného ručení.

Při komparaci cestovního pojištění bylo zjištěno, že na cenu má vliv několik faktorů, které jsou různé v závislosti na pojišťovně. Základní faktory jsou typ a cíl cesty a věk pojištěného. Dalšími

faktory jsou, zda se jedná o cestu jednotlivce nebo rodiny. Tento faktor neovlivňuje pouze cenu u České pojišťovny, což je vidět v druhém příkladě, v kterém jde o cestovní pojištění pro rodinu, která jede na dovolenou. Jelikož ČP nezvýhodňuje pojištění pro rodiny, její nabídka je několikanásobně dražší než je nabídka UNIQA a ČSOB pojišťovny.

Jiný než standardní faktor, který ovlivňuje cenu, najdeme v prvním příkladě a to u ČSOB pojišťovny. Cíle cesty totiž nerozděluje na Evropu a svět, ale na Evropu, svět včetně USA, Kanady a Austrálie a svět mimo USA, Kanadu a Austrálii. Což ovlivňuje, zvýšením či snížením, cenu. Tento příklad poukazuje na to, že tentokrát nejvýhodnější pojištění sjednává Česká pojišťovna, poté UNIQA a nakonec ČSOB.

U nabídky pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou v běžném občanském životě bylo zjištěno, že nejvýhodnější nabídku nabízí opět UNIQA pojišťovna. I když cenové rozdíly nejsou velké. Pojištění odpovědnosti je ve většině případů nabízeno pouze jako doplňkové pojištění k pojištění bytu, domácnosti či stavby. Je to tedy omezení ve výběru pojišťovny. Pokud toto pojištění chci, musím ho mít u stejné pojišťovny, jako mám pojištění domácnosti.

Cílem této práce bylo provést komparaci nabídky produktů neživotního pojištění a usnadnit jejich výběr, pomocí kritérií, na které by se zájemce o pojištění měl zaměřit. Z těchto kritérií je pro potencionální klienty pojišťoven nejdůležitější především cena pojistného produktu. Hlavním cílem byla tedy spíše komparace určitých pojištění vybraných pojišťoven.

Jaký je tedy výsledek srovnání neživotních pojištění vybraných pojišťoven? Každé pojištění vychází ze zákona, který musí každá pojišťovna dodržovat. To, jak se odliší od konkurence, už je na její vůli. Proto je dnešní nabídka produktů neživotního pojištění velice pestrá a nabízí spousty slev a zvýhodnění. Z takto pestré nabídky si zákazník dobře vybere za předpokladu, že si nechá udělat několik předběžných návrhů, z kterých si vybere. Před uzavřením pojistné smlouvy se dobře informuje, před jakými nahodilými událostmi ho bude pojištění chránit. Pojištění je důležitá součást ekonomiky každé země, a to jak ze strany pojišťovny, subjektu, který s přebytkem svých peněz obchoduje, tak ze strany pojištěného, kterého chrání pojišťovna před nahodilými událostmi, které nastat můžou, ale i nemusí – podstata pojištění.

Literatura

- [1] MAJTÁNOVÁ, A. , DAŇHEL, J. , DUCHÁČOVÁ, E. , KAFKOVÁ, E. *Teorie a praxe pojišťovnictví*. 1. vydání. Praha: Ekopress, 2006. 288 s. ISBN 80-86929-19-1.
- [2] DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 2. vydání. Praha: Ekopress, 2005. 178 s. ISBN 80-86119-92-0.
- [3] HRADEC, M. , ZÁRYBNICKÁ, J. , KŘIVOHLÁVEK V. *Pojištění a pojišťovnictví*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. v edici EUPRESS, 2005. 216 s. ISBN 80-86754-48-0.
- [4] MARTINOVIČOVÁ, Dana. *Pojišťovnictví*. 1. vydání. Brno: Akademické nakladatelství Cerm, 2006. 123 s. ISBN 80-214-3257-8.
- [5] Česká asociace pojišťoven. *ČAP* [online]. 2007-2008. [cit. 2009-03-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.cap.cz/>>
- [6] Česká pojišťovna, a. s. *Ceskapojistovna* [online]. 2008. Dostupný z WWW.: <<http://www.ceskapojistovna/>>
- [7] Pojišťovna UNIQA, a. s. *PojistovnaUNIQA* [online]. 2008. Dostupný z WWW: <<http://uniqa.cz/>>
- [8] ČSOB pojišťovna, a. s. *CSOBpojistovna* [online]. 2008. Dostupný z WWW:<<http://csobpoj.cz/>>

Přílohy

Tabulka 8: Nabídka produktů neživotního pojištění pro podnikatele

	ČP	ČSOB	UNIQA
Pojištění majetku			
Odcizení	X	X	X
vandalismus	X	X	X
živelní událost	X	X	X
Pojištění vozidel			
havarijní	X	X	X
povinné			
Pojištění všeobecné odpovědnosti za škody způsobené			
členy statutárních orgánů a managementu	X	X	-
dopravce (i pro zahraniční přepravu)	X	X	-
na životním prostředí	X	-	-
podnikatelskými subjekty (společnostmi, samostatně podnikajícími fyzickými osobami)	X	X	-
provozem měst a obcí	X	X	-
provozem zemědělské organizace	X	X	-
při výkonu činnosti provozovatele zdravotnického zařízení	X	X	X
při výkonu soudních znalců a odhadců	-	-	-
při výkonu činnosti tlumočnicků a překladatelů	X	-	-
při výkonu činnosti účetního	X	X	-
při výkonu jiných než vyjmenovaných svobodných povolání ekonomické povahy	X	X	-
při výkonu projektové činnosti ve výstavbě	X	X	-
úředně oprávněnými zeměměřičskými inženýry	X	-	-
vadným výrobkem	X	X	X
zasílatelem (speditérem)	X	-	X
zdravotnickým zařízením při ověřování nových medicínských poznatků na člověku	X	-	-
zprostředkovateli a rozhodci při řešení kolektivních sporů a rozhodci při rozhodování majetkových sporů	-	-	-
Ostatní rizika	X	X	-
Pojištění finančních rizik	X	X	X
Pojištění leasingových splátek	-	-	X
Pojištění právní ochrany	X	-	X
Pojištění přepravovaného nákladu	X	X	X
Pojištění přerušení provozu	X	X	X
Pojištění říčních a námořních lodí, letadel a drážních vozidel	X	X	-
Pojištění technických rizik	X	X	X
Pojištění úvěru	X	-	X
Pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře	X	-	X
Zemědělské pojištění	X	X	X

Tabulka 9: Zákonná a povinně smluvní pojištění odpovědnosti

	ČP	ČSOB	UNIQA
Povinně smluvní pojištění			
Advokáta	X	-	-
auditora	X	X	-
autorizované osoby	X	-	-
autorizovaného architekta, autorizovaného inženýra a technika činného ve výstavbě	X	X	-
daňového poradce	X	X	-
dražebníka	X	X	-
energetického auditora	X	-	-
lékaře, stomatologa, lékárníka	X	X	X
nestátního zdravotnického zařízení	X	X	X
notáře	-	-	-
oceňovatele majetku	X	-	-
osoby pověřené výkonem sociální právní ochrany dětí	X	-	-
patentovaného zástupce	-	-	-
pojištění záruky pro případ úpadku cestovní kanceláře	X	-	X
pojišťovacího nebo zajišťovacího makléře a pojišťovacího agenta	X	X	X
poskytovatele některých investičních služeb	-	-	-
provozovatele drážní dopravy na dráze regionální a celostátní	X	-	-
provozovatele námořního plavidla	-	-	-
při výkonu práva myslivosti	X	-	-
soudního exekutora	-	-	-
správce konkurzní podstaty	X	-	-
veterinárního lékaře	X	X	-
vzniklé v důsledku závažné havárie	X	-	-
z provozu jaderných zařízení	X	-	X
z provozu letadla a poskytování letové služby	X	X	-
z provozu plavidla definovaného vyhláškou (114/1995 Sb.)	X	-	-
z provozu vozidla	X	X	X
zadavatele klinického hodnocení veterinárního léčiva	X	-	-
zadavatele klinického hodnocení zdravotnického prostředku	X	-	-
Zákonné pojištění			
za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání	X	-	-

Tabulka 10: Předepsané pojistné - pořadí pro rok 2008 (tis. Kč)

Pojišťovna	Celkem	%	Neživotní pojištění	%
Česká pojišťovna, a.s.	40 386 385	29,6	26 329 275	32,8
Kooperativa pojišťovna, a. s.	30 730 010	22,5	23 317 946	29,0
Alianz pojišťovna, a. s.	9 861 988	7,2	7 188 103	9,0
ČSOB pojišťovna, a.s. člen holdingu ČSOB	9 485 129	6,9	4 063 326	5,1
Generali pojišťovna, a. s.	8 579 613	6,3	5 979 282	7,4
ING Životní pojišťovna N.V., pobočka pro ČR	7 902 754	5,8	-	-
Pojišťovna České spořitelny a. s.	6 680 097	4,9	86 934	0,1
Česká podnikatelská pojišťovna, a. s.	5 425 080	4,0	4 025 448	5,0
UNIQA pojišťovna, a. s.	4 378 188	3,2	3 198 136	4,0
PRVNÍ AMERICKO - ČESKÁ POJIŠŤOVNA, a. s. AMICICO AIG LIFE	2 168 034	1,6	290 079	0,4
Komerční pojišťovna, a. s.	2 030 264	1,5	321 751	0,4
AXA životní pojišťovna, a. s.	1 533 459	1,1	60 501	0,1
POJIŠŤOVNA CARDIF PRO VITA, a. s.	1 512 549	1,1	1 277 707	1,6
Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a. s.	904 555	0,7	904 555	1,1
Aviva životní pojišťovna, a. s.	883 627	0,6	-	-
Triglav pojišťovna	692 508	0,5	692 508	0,9
Hasičská vzájemná pojišťovna, a. s.	400 310	0,3	387 302	0,5
VICTORIA VOLKSBANKEN pojišťovna, a. s.	372 896	0,3	103 880	0,1
VZP pojišťovna, a. s.	363 120	0,3	363 120	0,5
AEGON pojišťovna, a. s.	328 058	0,2	-	-
Česká pojišťovna ZDRAVÍ, a. s.	295 660	0,2	295 660	0,4
HDI Hanover Versicherung AG, OS	278 891	0,2	278 891	0,3
Evropská cestovní pojišťovna a. s.	268 359	0,2	268 359	0,3
D.A.S. pojišťovna právní ochrany, a. s.	265 426	0,2	265 426	0,3
Wüsternrot, pojišťovna, a. s.	254 943	0,2	-	-
Wüsternrot, pojišťovna, pobočka pro ČR, a. s.	209 050	0,2	208 238	0,3
MAXIMA pojišťovna, a.s.	192 072	0,1	191 104	0,2
Slavia Pojišťovna, a. s.	190 382	0,1	190 382	0,2
Česká kancelář pojistitelů	941	0,0	941	0,0
Celkem	136 574 348	100,0	80 288 854	100,0

Zdroj: http://www.cap.cz/FileFromWSS.ashx?file=http://capsrv01/DOKUMENTY_02%2fCAP_statistiky_2008.pdf